

MMM022:00/2008, 3.4.2008

Lausunto kalastuslain kokonaisuudistuksesta

Suomen luonnonsuojeluliitto kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu asiasta seuraavaa.

1. Nykyisen kalastuslain soveltamisessa olevat ongelmat

- uhanalaisten talouskalalajien ja -kantojen suojelun toteuttaminen kalastuslain säännösten perusteella ei ole onnistunut, koska kalastuslainsäädäntö ei mahdollista tarkoituksenmukaisten ja kokonaisvaltaisten suojelumääräysten antoa.
- uhanalaisten vaelluskalalajien ja -kantojen turvaamiseksi tapahtuva kotiuttaminen uusille lisääntymisalueille tulisi tapahtua luonnonsuojeluviranomaisten valvonnassa. Kalavesien hoidollinen ja kalastusmahdollisuuksien ylläpitoon tähtäävä istutus- ja hoitotoiminta olisi kalatalousorganisaatioiden työtä ja samoin uhanalaistenkin lajien ja kantojen mahdolliset kalastusjärjestelyt -luonnonsuojeluviranomaisten sallimissa rajoissa.
- uhanalaisten eläinten suojelemiseksi tarkoitettujen pyydysten käyttörajoitusten (37 §) soveltaminen ja ajoitukset edellyttävät paremminkin ympäristöhallinnon kuin yksinomaan maa- ja metsätalousministeriön ohjausta.
- kotimaisten lajien ja alempien taksonien suojelua on korostettava. Geneettisesti vieraiden lajien laskeminen luontoon on kiellettävä.

2. Uudistettavan kalastuslain tavoitteet

- kalastuslain tavoitteena tulee olla kestävän käytön periaatteiden mukaisen vesistöjemme kalaston muodostaman luonnonvaran hyödyntäminen niin vapaa-ajankalastuksen kuin elinkeinokalastuksen toimesta. Kansalaisten kalastukseen liittyvät jokamiehenoikeudet ja yleiskalastusoikeudet on säilytettävä ja niiden mahdollinen kaventaminen pidettävä viranomaisharkinnassa.
- kalavesien hoidon periaatteiden ja toteuttamiskeinojen - kuten uusien kalalajien tai niiden ravintoeläinten kotiuttamisyritysten toteuttaminen, erilaisten pyyntimenetelmien käyttö, kalavesien kunnostaminen - on oltava sopusoinnussa muiden vesiluonnon suojeluun liittyvien tavoitteiden kanssa. Tämä voidaan varmistaa antamalla kalataloustavoitteisiin liittyvien ratkaisujen osalta lisää ohjaus- tai määräysvaltaa myös ympäristöviranomaisille.
- nykyisen kalavesien omistuksellisen pirstoutuneisuuden aiheuttamien haittojen - kalathan eivät noudata vesirajoja vaan rantaviivan muodostamia rajoja - poistamiseksi on vahvistettava kalastusalueiden toimivaltaa kalastuksen ja kalavesien hoidon ohjauksessa mm. poistamalla nyt voimassa oleva osakas/kalastuskuntien liiallista valtaa tai

yhteistyökyvyttömyyttä mahdollistava 64 §.

- kalastusalueiden asiantuntevuutta vesiluonnon suojeluun liittyvissä asioissa tulisi parantaa, esim. lisäämällä kalastusalueiden kokouksen osallistujajoukkoa, antamalla paikallisen Suomen luonnonsuojeluliiton jäsenyhdistyksen edustajalle osallistumisoikeus. Perustuslain 20 § velvoittaa kansalaisjärjestöjen osallistumis- ja muutoksenhaun turvaamista.

3. Muut asiat, joita lain uudistamisessa tulisi ottaa huomioon

- kalastuslainsäädännön sekä ympäristö- vesi-, mukaan lukien laki vesienhoidon järjestämislaki- ja rikoslainsäädännön väliset suhteet on tarkistettava ja kalastuslakia kehitettävä ennen kaikkea kalastamista ja kalavesien yhteishallintaa koskevana lakina. Kalavesien hoito ja kunnostaminen liittyvät niin paljon vesiluonnon kokonaisuuteen, että niiden kohdalla on tarkasteltava asioita ympäristönsuojelun ja luonnonsuojelunkin näkökulmasta.
- ammattikalastajapainotus on aikansa elänyt 2000-luvulla. Esimerkiksi 4:21-22 § erioikeudet ovat vanhentuneita.

Suomen luonnonsuojeluliitto r.y.

Ilpo Kuronen
luonnonsuojelupäällikkö